

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XX. Nimia in hospites parsimonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

de propensa in se illius sollicitudine & affectu.

CAPVT XX.

Nimia in hospites parcimonia.

Modicam plerique hanc rem arbitrabuntur, quidam etiam à virtute, & paupertatis amore natam. at nunquam & nusquam virtus caritati aduersatur. Et sanè leuè iudicari non debet. quòd si non tollit ac frangit; minuit tamen, & liuore suo deuenustat caritatem. Et vt in omnes, ita in hospites potissimum, & peregrè venientes, liberales in primis maximos quosque viros, & Religionum parentes reperies. Sciebant hac beneuolentiæ ostentatione mutuis caritatis peccatoribus, tanquam submisso igne flammam immitti & foueri. sciebant quidquid foris in casto religioso amore aut temporum iniuriâ, aut obtrectantium improbitate elanguisset, sola religiosæ munificentiae serua ostentatione, ac quadam effusione reparari. Quare & proniores eos semper in omnem liberalitatem fuisse videmus, vt nec domesticæ supellectili parcendum putarent. ac ingentibus etiam prodigiis confirmatam à Deo religiosam hanc munificentiam legimus.

Et solo illius exemplo, qui angusta plenaque dona sua mortalibus largitur manu, impelli meritò debemus in paria, quantum humana generositas æmulari diuinam potest, & insequi præeuntem Deum.

Habemus hîc monentem Apostolum: *Caritas fraternitatis maneat in vobis: & hospitalitatem nolite obliuisci.* & alibi: *Neceffitibus sanctorum communicantes, hospitalitatem sectantes.*

Hob. 13.

Rom. 12.

Et verò angusti parcimonia omnis animi est, ac de diuina prouidentia diffidentis. nititur enim auarus omnis viribus industria, solertia, diligentia sua: liberalior animus, Deo. quoque generosior cuique mens est, hoc etiam in liberalitatem pronior est. cum contra *auaro nihil sit scelestius, nihil iniquius quam amare pecuniam: hic enim & animam suam venalem habet.*

Eccl. 10.

Nascuntur verò ex parca tenuique hospitii exceptione obloquia varia, mœtiores, suspensiones, iudicia caritati inimica, offensiones, fastidia; paulatimque caritas omnis, quâ vnâ inuictæ Religionis stabant, dispergitur. & quod à maioribus inuentum traditumque erat, in rugata; aut à temporum lapsu, absentiaque aruginata quasi caritatis augmentum nitoremque; hoc sicca hac arenteque hospitium

tum acceptione dedecoratur. Ita quæ in languentis caritatis medelam hospitalitas erat, in eiusdem perniciem parcimoniâ suâ insurgit.

Spargitur deinde hæc fama per regna, tenacitatisque narratæ terror omnium animos percutit; ut iam plerique fugiant has domos, & auersentur Superiores: & si ad illos destinentur, mille excusationes prætexant. quod si aliud maiorum imperia cogant, difficiles tales experientur qui præsumunt, laborum impatientes, otij sectatores, immorigeros. quid? quod totæ plurimum tales domus perpetuis murmurationibus tanquam fluctibus agantur. iacet prostrata caritas, pax exulat: nec quies iam vlla; sed continuæ animorum luctus, aliâque non leuia mala domesticos tenent. Dictum à Sapiente, *Conturbat domum suam qui sectatur auaritiam.*

Prov.
15.

Neque interim nimia sequenda profusio est, & quæ plus habet sæcularis vanitatis, quàm Religiosæ modestiæ. mediâ insistet via quisquis benè religioseque præesse volet, ut paupertatis, ita & caritatis memor; ne effusior in liberalitate, ne in parcimonia contractior. modestia eluceat Religiosa, absint sordes: nihil hinc reperiatur quod sæculum, & illius redoleat mores

mores; deliciae & apparatus, & quidquid de splendore promittere & profundero mundus solet, exulent à Religiosa domo, sed & nimia parcimonia, frigidior mensa, contractior manus, morosior deiectioneque vultus, frons corrugatio, & quidquid in amicitiam, minusque gratam beneuolamque mentem ostentat, à Religiosa familia exigantur. vt & pergratos se Superioribus domesticisque sentiant peregre venientes, & non desit quo propensam Religiosam munificentiam suam commontret profundatque Superior, ac non tantum nihil desit, sed & aliquid superfit aduentanti.

Mirum dictu, quantum benigna hæc Superiorum liberalitas ad animorum coniunctionem faciat. accenduntur his in mutuum amorem animi, pelliturque frigus omne à quocunque capite natum; mutuisque his amorum flammis mutuae incalescunt mentes, & ad ardua parantur; vt ingens & acti laboris, & futuri leuamentum sit hæc Superiorum in omnes munificentia. Inde mutua profiliunt gaudia, congratulationes, commendationes, spontaneæ in omnem etiam supra ætatem ac vires laborem oblationes, susceptiones, neque quidquam nunc arduum

animo tot flammis tanquam fornacibus succenso.

Plena dehinc regna sunt hac laude; & iuuat inter eos viuere quos munificos experti sumus; ac si quid aliunde, vt fit, mœroris contractum, benignitate, tanquam potenti spongia, detergitur, ac tanquam valido vento nocitura nubes depellitur. adeoque & mori delectat sub munificæ Superioris manu. & quidquid in Religione graue & arduum, mollescit hoc temperamento. Dura videntur, acerba, amara, & pondere moleque sua prementia, tristia, ac mœroribus etiam plena, quæ refugiat animus & ad quorum memoriã perhorrescat? accedat liberalior Superioris vultus, & dextera; & omnis illa acerbitas dolorque in dulcorem gaudiumque vertitur; vt inclamare iam lubeat, Ecce quàm bonum, & quàm iucundum habitare fratres in vnum! à tam exigua re tanta bona; vt à negata re tantula, tanta mala.

Remedia.

A Superiore pendent. qui si cogitaue-
rit, domesticarum se rerum non do-
minum, sed dispensatorem; non erit illi
difficile ex iis, quæ liberali manu profun-
dit

dit Deus, liberali etiam dexterâ in discipulos, adoptiuosque Dei filios erogare,

Cogitet deinde secutura mala, quæ priuatim ad se, publicè ad omnes eunt. qualia sunt, minùs carum subditis esse, malè apud exteros audire. parcum nimirum, sordidum, miserum, morosum, difficilem, aliaque huius generis, quæ non in vna hærent domo, sed perambulant regna, adhærentque æternùm homini, vt nec cum morte finiantur: viuitque munere defunctus inglorius apud omnes. Cùm è contra liberalior in suos exterosque animus, siue munere iam deposito, siue dum etiamnum illo fungitur, carus iuxtà externis domesticisque viuat, in omnium ore, laude, votis, benevolentia, grataque etiam iucundaque post mortem memoria. peccat: facilis in omnium mentibus commiserationi mista venia est. deliquit ille prior? gaudium potius quàm dolor de lapsu est. vt fatuum planè sit, ob tantillâ rem, contractiorem scilicet in hospites manum animumque, tantis se nomenque apud omnes suum periculis exponere, malorumque suprâ recensitorum quàm publicè, quàm priuatim causam dare; nullo, aut per exiguo domui, cui præest, emolumento, spiritali damno maximo.

Cogitet deinde quid defunctus officio ex omni hac parcimonia, anxiamque sollicitudine expectare debeat, præter multorum alienationes, nullius benevolentiam, obloquia innumera, contemptum plurimorum: qui si amorem laudesque contemptui & odiis præferat; amorum causas munificentiam sectetur, odiorum parcimoniã tollat.

Proderit etiam si Superior secum illud statuatur, eã in reliquos esse munificentiam, quã reliquos in se esse vellet. & monemur

Luc. 6. ab Euangelio: *Date, & dabitur vobis: mensuram bonam, & confertam, & coagitatam, & supereffluentem, dabunt in sinum vestrum. eadem quippe mensura, qua mensi fueritis, remittetur vobis.*

Exemplis denique seipsum excitet Superior magnorum in Religione virorum, quibus in summa animi magnitudine par liberalitas stetit, parque secuta est.

Ad Rufin. *Non leui visitatoꝝ, sermone hospites inuitemus: sed toto mentis ardore teneamus, quasi offerentes se cum lucro nostro atque compendio. Semper lucrum ex Religiosa hospitalitate expectet Superior. Exempla in omni Religione maxima sunt, magnis diuinis spon- sionibus firmata. & monet Apostolus Pe- trus:*

trus: *Ante omnia mutuam in vobismetipsis* 1. Pet. 2.
caritatem continuam habentes, quia caritas
operit multitudinem peccatorum: hospites in-
uicem sine murmuratione; imò cum gaudio.
 hinc est illud Sapiientis: *In omni dato hilarem* Eccli. 35
*fac vultū tuum. & illud D. Paulli: Hilarem da- 2. Cor. 9
tozem diligit Deus. præmittit remuneratio-
nis expectationem; quid nimirum sperare
debeamus: Qui parçè seminat, parçè & me-
ter. & qui seminat in benedictionibus, de bene-
dictionibus & metet. subdit, Qui autem admi-
nistrat semen seminanti: & panem ad mandu-
candum præstabit, & multiplicabit semen ve-
strum, & augebit incrementa frugum iustitiæ
*vestra, ut in omnibus locupletati, abundetis.**

Adde, neminem propè inferiorum re-
 periri, qui non volens lubensque liberali
 subit & obsecundetur; neminem, qui
 parco & fordido: in illo vel omnia lau-
 dant, vel improbanda excusant: in hoc,
 etiam laudanda damnant. hi fructus vtri-
 usque, & tanquam fontis sui scaturigines
 fluminaque in possessoris sui laudem vel
 vituperationem nata.

Quòd si neque aliorum exemplis, ne-
 que rationum pondere, non commodorum
 damnorumque varietate, & multi-
 tudine, non Superiorum monitis, subdi-
 torumque aliorum querimoniis alios Su-
 perior

perior mores induerit, consultius fuerit
vnum à munere remouere, quàm tot
tamque grauibus malis domum onerare.

CAPVT XXI.

*Inutilium personarum admissio,
aut retentio.*

Quàm graua ex his damna Religio-
nibus data sint, ignorare nemo po-
test; cum aut parentum, amicorum, be-
nefactorum, magnorumque virorum ro-
gatu, aut spe bonorum in Religionem
minùs idonei admittuntur, aut in ea re-
tinentur. Quid enim non meritò vereri
debeamus ab hac inutilium turba, nisi
totius Religionis teporem quendam ac
frigus, ac demum interitum vniuersum?
Nam cum per hos consueta Religioni mu-
nia rite & cum laude ac fructu obiri non
possint, fit vt aut vniuersim negligantur,
aut cum dedecore peragantur: aut sanè
plurimi idonei supra hanc inutilium tur-
bam admittendi sunt, quorum opera tu-
tò, ac cum fructu vti possimus: atque ita
replentur Religiones personarum nume-
ro, vtilium partim, partim inutilium, quo-
rum